

110. ROCZNICA URODZIN WŁADYSŁAWA LATKA (1916-1991)

110 lat temu w Skromowicach w powiecie lubartowskim urodził się Władysław Latek (1916-1991) prof. zw. Politechniki Warszawskiej, wielce zasłużony dla szkolnictwa wyższego, nauki, przemysłu elektrotechnicznego i energetyki. Zajmował się maszynami elektrycznymi dużej mocy, był twórcą ośrodka badawczego działającego dla przemysłu i autorem cennych monografii, miał wielkie osiągnięcia w kształceniu młodych naukowców. Pozostał w pamięci jako inicjator (w 1965 r.) i wieloletni organizator Międzynarodowego Sympozjum Maszyn Elektrycznych. Członek Komitetu Elektrotechniki PAN, Członek Honorowy SEP i PTETiS. Studiował na Politechnice Warszawskiej (1934-39). Społecznik i patriota. Działacz Akademickiego Koła Młodzieży „Wici”. W trakcie II wojny światowej delegat rządu londyńskiego na powiat lubartowski, działacz mikołajczykowskiego PSL.

Więcej:

Władysław Latek urodził się 28.02.1916 r. w Skromowicach w powiecie lubartowskim na Lubelszczyźnie. Po ukończeniu gimnazjum w Łukowie od 1934 r. studiował elektrotechnikę w Politechnice Warszawskiej, kończąc studia absolutorium w 1939 r. Jeszcze w trakcie studiów działał w ruchu ludowym jako członek Akademickiego Koła Młodzieży „Wici” i Stronnictwa Ludowego. Po wybuchu wojny wrócił w rodzinne strony. W 1940 r. wstąpił do Batalionów Chłopskich, awansując tam do stanowiska zastępcy komendanta na okręg lubartowski. Brał udział w łączeniu struktur Batalionów Chłopskich i AK, od 1943 r. był delegatem rządu polskiego w Londynie na powiat lubartowski. Należał do mikołajczykowskiego PSL do 1947 r.

W 1945 r. po zdaniu egzaminu dyplomowego uzyskał dyplom inżyniera elektryka. Rozpoczął wtedy pracę w Lubelskim Międzykomunalnym Związku Elektryfikacyjnym LUBEL jako kierownik stacji prób i warsztatu remontowego maszyn i transformatorów. W latach 1946-1947 w firmie „Elektrobot” zajmował się projektowaniem i budową maszyn indukcyjnych, następnie do 1950 r. pracował jako projektant i kierownik montażowy elektrycznych układów napędowych dużej mocy w Przedsiębiorstwie Robót Elektrycznych.

W 1948 r. rozpoczął pracę w Politechnice Warszawskiej jako asystent w Katedrze Maszyn Elektrycznych. W 1951 r. uzyskał doktorat na podstawie pracy *Określenie wielkości charakterystycznych synchronizowanego silnika indukcyjnego na podstawie danych biegu jałowego i danych znamionowych*. W 1955 r. został docentem, w 1961 r. profesorem nadzwyczajnym, a w 1971 r. profesorem zwyczajnym. Wykładał tematykę maszyn elektrycznych, był autorem licznych podręczników i skryptów na ten temat.

Był twórcą ośrodka badawczego zajmującego się zjawiskami w silnikach i prądnicach dużych mocy, szczególnie w turbogeneratorach. Miał w tej dziedzinie liczne publikacje naukowe, w tym ważne monografie *Badanie maszyn elektrycznych w przemyśle* i *Turbogeneratory*. Promotor co najmniej 20 doktorów, recenzent ponad 70 prac doktorskich i 20 rozpraw habilitacyjnych. Wielu jego wychowanków zostało profesorami. Jego działalność naukowo-techniczna była ściśle

powiązana z potrzebami przemysłu i energetyki. Jego uczelniany zespół badawczy wykonywał wiele prac badawczych dla przemysłu i energetyki często o charakterze eksperckim. Badano przyczyny awarii i naprawiano różne elektryczne układy napędowe pracujące w przemyśle, energetyce, szpitalach i wojskowości. Dokonano nawet generalnego remontu połączonego z naprawą uszkodzonych fragmentów uzwojenia generatora WN o mocy 3 MW z cukrowni Baborów. Prof. Latek był też przez wiele lat konsultantem w zakresie turbogeneratorów w Instytucie Energetyki w Warszawie oraz współpracował w tej tematyce z Zakładami Dolmel we Wrocławiu i licznymi elektrowniami.

Od 1956 r. przez trzy kadencje był prodziekanem Wydziału Elektrycznego PW, od 1971 r. dziekanem. Od 1962 r. był kierownikiem Zakładu Maszyn Elektrycznych Dużych Mocy, a od 1970 r. kierownikiem Zakładu Maszyn Elektrycznych w Instytucie Maszyn Elektrycznych PW. W latach 1976-1984 był dyrektorem tego Instytutu. Inicjator i organizator od 1965 r. corocznej konferencji Sympozjum Maszyn Elektrycznych. Jego zasługą jest, iż stała się ona jedną z najważniejszych międzynarodowych konferencja naukowo-technicznych w Polsce.

Członek Prezydium Komitetu Elektrotechniki PAN i przewodniczący Sekcji Maszyn Elektrycznych i Transformatorów w tym Komitecie. Członek rad naukowych Instytutu Elektrotechniki, BOBRME KOMEL, Instytutu Układów Elektromaszynowych Politechniki Wrocławskiej.

Aktywny członek SEP, prezes Oddziału Warszawskiego SEP (1966-69), w latach 1969-78 członek ZG SEP i przewodniczący Komisji Zagranicznej ZG SEP. Od 1986 r. Członek Honorowy SEP. Od 1990 r. członek honorowy PTETiS.

Zmarł 18.10.1991 r. Jest pochowany na Powązkach Wojskowych w Warszawie.

Przygotowała Pracownia Historyczna SEP

na podstawie:

E. Koziej, W. Urbański, *Władysław Latek [w:] Polacy zasłużeni dla elektrotechniki. Początki elektrotechnicznego szkolnictwa wyższego, pionierzy elektryki*, red. J. Hickiewicz, Warszawa-Gliwice-Opole 2009, s. 611-617.